

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1060/2023
cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru
Energie Durabilă

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă este elaborat de Ministerul Energiei, cu suportul „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility project” implementat de către Expertise France.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre de Guvern este elaborat în temeiul art.11 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320, art.476) (în continuare - Legea nr.139/2018). Modificările preconizate la Hotărârea Guvernului nr.1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă sunt determinate de necesitatea asigurării cadrului de reglementare pentru implementarea proiectelor/măsurilor de eficiență energetică, care derivă, în special, din amendamentele realizate la Legea nr.139/2018 prin Legea nr.111/2025 pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare - IP CNED) a fost constituită prin Hotărârea Guvernului nr.1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare – HG nr.1060/2023), ca efect al reorganizării prin transformare a Agenției pentru Eficiență Energetică din subordinea Ministerului Energiei. Constituirea IP CNED a fost consultată cu Secretariatul Comunității Energetice, fiind pe agenda discuțiilor și cu alți parteneri de dezvoltare (BERD, BEI, PNUD, USAID, BM, AFD, KfW, Delegația UE etc.). Funcția de fondator a IP CNED este exercitată, în numele Guvernului, de către Ministerul Energiei. IP CNED activează în baza Statutului aprobat prin HG nr.1060/2023. IP CNED are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite (eficiență energetică, valorificarea surselor de energie regenerabilă, asistență financiară pentru implementarea proiectelor/programelor) și a mecanismelor reglementate prin Legea nr.139/2018, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare pentru finanțarea și promovarea proiectelor și programelor de eficiență energetică, într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice, care contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării. În perioada de activitate de 1,5 ani (a.2024 - iunie 2025), IP CNED gestionează mai multe acțiuni de implementare a politicii statului în domeniul de responsabilitate, prin: • implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, Legii nr.306/2023 privind etichetarea

produselor cu impact energetic, Legii nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și ale legislației secundare aferente;

- implementarea politicii statului în domeniul valorificării surselor de energie regenerabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și ale legislației secundare aferente;
- atragerea și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- acordarea suportului Ministerului Energiei în elaborarea, alinierea și participarea în procesul de transpunere a actelor juridice europene.

Fiind o instituție publică nouă, desfășurarea acestor activități a fost determinată de crearea și consolidarea cadrului instituțional și, ulterior, de elaborare și aprobare a mecanismelor de implementare a programelor/proiectelor implementate de IP CNED.

Pentru consolidarea cadrului instituțional în vederea asigurării realizării pertinente a obiectivelor preconizate, s-a asigurat și continuă fortificarea:

- constituirii guvernanței corporative, prin diversificarea procesului decizional, implementării mecanismului de decizii colective, ceea ce determină diminuarea riscului de concentrare decizională;
- restructurării proceselor interne decizionale și administrative, prin fortificarea controlului intern și managementul riscurilor;
- administrării eficiente și transparente a procesului de finanțare a proiectelor/programelor în domeniile de responsabilitate ale instituției.

În contextul elaborării și implementării programelor/proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, IP CNED asigură administrarea unui buget de fonduri aferente implementării următoarelor programe/produse principale:

- Programul de Vouchere pentru Electrocasnice;
- Produsul de finanțare Eficiența Energetică a Blocurilor Locative lansat în cadrul Fondului pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova, administrat de IP CNED (FEERM);
- Produsul de finanțare Eficiența energetică a caselor individuale din gospodăriile rurale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă lansat în cadrul FEERM, administrat de IP CNED;
- Produsul de finanțare Casa Verde, lansat în cadrul FEERM, destinat pentru acordarea granturilor persoanelor fizice pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și creștere a valorificării surselor de energie regenerabilă a caselor individuale;
- Program Inovațional „Tehnologii Curate pentru întreprinderile mici și mijlocii și Start-ups” (GCIP Moldova);
- Alte proiecte tematice de eficiență energetică.

În contextul avansării **procesului de integrare europeană** și al **angajamentelor asumate de Republica Moldova**, IP CNED joacă un rol esențial în calitate de instituție publică cheie responsabilă pentru implementarea politicilor statului în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă, precum și finanțarea proiectelor aferente, inclusiv în sectorul rezidențial.

În procesul de screening bilateral RM-UE, IP CNED a fost considerată de reprezentanții Uniunii Europene drept o instituție cheie pentru următoarele capitole:

- **Capitolul 15 – Energie**, ca responsabil direct pentru implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și a valorificării surselor de energie regenerabilă;
- **Capitolul 27 – Mediu și schimbări climatice**, prin contribuția directă la reducerea emisiilor și tranziția verde, fiind responsabilă de asigurarea raportărilor la Planul Național Integrat pentru Energie și Clima.

În procesul de negocieri reprezentanții Uniunii Europene (UE) au accentuat importanța IP CNED, iar printre provocările identificate și planurile de viitor s-a **evidențiat necesitatea prezentării acțiunilor concrete pentru dezvoltarea capacităților instituționale a IP CNED.**

Capacitatea instituțională a IP CNED, în contextul implicării sale în elaborarea și implementarea politicilor sectoriale, și finanțarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor de energie regenerabilă, justifică pe deplin consolidarea capacității de organizare și funcționare IP CNED în corelare cu angajamentele asumate. Această consolidare este esențială pentru a răspunde cerințelor tot mai complexe de conformitate cu acquis-ul comunitar, precum și pentru a asigura o coordonare tehnică și financiară eficientă a proiectelor și programelor naționale în domeniul energiei durabile

Fortificarea și extinderea capacității instituționale a IP CNED derivă și din angajamentele asumate de implementare de către Republica Moldova a Pilonului 6 „Eficiența energetică și securitatea energetică” din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.260/2025, care are ca scop consolidarea rezilienței economice a țării prin relații economice, investiționale și comerciale mai strânse cu UE. Prin urmare, provocările de fortificare instituțională derivă din următoarele angajamente ale Agendei:

- conform Reformei 6.4.15–19 din cadrul Pilonului 6 al Planului de acțiuni privind agenda de reforme europene, IP CNED este responsabil ca până în decembrie 2027 să asigure implementarea Programului Fondul pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial (FEERM) și să atingă următoarele rezultate, acestea fiind reflectate în lista măsurilor și condițiilor de plată pe domenii de politici (reforma 4, măsurile 15-17):
 - realizarea a **cel puțin 200 de audituri energetice**;
 - elaborarea a **30 de proiecte tehnice pentru blocuri locative**;
 - semnarea a **30 de contracte de finanțare cu asociații de proprietari**;
 - sprijinirea **renovării a peste 250 de case individuale**, inclusiv gospodării vulnerabile.
- un alt program inclus în Agenda de reforme și în lista măsurilor și condițiilor de plată pe domenii de politici - reforma 4, măsura 19, este Programul de Vouchere pentru electrocasnice (Programul Eco-Voucher), care se preconizează să se extindă pentru diverse categorii de beneficiari vulnerabili și pe care IP CNED continuă să îl implementeze, program care va contribui semnificativ la creșterea imaginii atât al instituției, cât și al Republicii Moldova la nivel național și internațional prin realizarea cu succes a condițiilor;
- o altă condiție din Agendă, care ține de implicarea directă a IP CNED, vizează obligația instituției ca, până în luna decembrie 2027, să asigure funcționarea sistemului național de emitere a certificatelor de performanță energetică a clădirilor (reforma 4, măsura 18). Această nouă responsabilitate, de natură tehnică și strategică, implică dezvoltarea și operarea unei infrastructuri digitale funcționale, precum și coordonarea unui sistem național de certificare ce presupune interacțiunea cu specialiști autorizați, beneficiari, autorități locale și alte instituții publice relevante.

Implementarea eficientă și în termeni a responsabilităților legate de inițiativa de integrare UE, presupune mobilizarea unor resurse umane suficiente și cu capacități relevante, care să reunească competențe din diverse domenii esențiale pentru asigurarea succesului programelor. Sunt necesare expertize profesionale pentru a evalua corect potențialul de eficiență, alături de abilități solide de management de proiecte și analiză tehnică și economică. Totodată, relaționarea eficientă cu beneficiarii și utilizarea sistemelor digitale moderne sunt esențiale pentru asigurarea transparenței, eficienței administrative și atingerii indicatorilor de performanță.

În contextul alinierii cadrului juridic național necesar pentru implementarea legislației UE, reformelor prevăzute în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, precum și implementarea programelor/produselor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, prin prisma cadrului de guvernare corporativă curentă, stabilit prin Statutul IP CNED, s-a constatat necesitatea soluționării următoarelor probleme:

- lipsa de personal suficient pentru:
 - asigurarea suportului în transpunerea actelor juridice ale UE pe capitolele cheie menționate;
 - asigurarea realizării pertinente și în termene proximale a obiectivelor cantitative și calitative preconizate în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, cu referire la implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, în special care țin de măsurile de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în sectorul rezidențial: blocurilor locative prin implementarea instrumentelor noi de stimulare financiară a măsurilor de eficiență energetică (garanțiilor financiare și acordarea compensațiilor financiare - compensarea dobânzilor) la creditele acordate asociațiilor de proprietari în condominiu, precum și de acordare a granturilor pentru casele individuale în vederea stimulării măsurilor de eficiență energetică și a surselor de energie regenerabilă;
- procesul de evaluare a solicitanților de finanțare bazat pe riscuri impune creșterea performanței angajaților și calității documentelor;
- creșterea fondurilor administrate de IP CNED impune fortificarea proceselor financiare în baza de reguli și standarde financiare;
- mecanisme operaționale, decizionale și de asistență financiară bazate pe evaluarea de risc la etapele de prefinanțare, implementare și postfinanțare, precum și impunerea creșterii transparenței administrării fondurilor gestionate de IP CNED, determină necesitatea fortificării mecanismului de control intern al IP CNED (audit intern);
- fortificarea mecanismului de asigurare a independenței subdiviziunilor de evaluare a riscurilor pre-finanțare și post-finanțare, conform celor mai bune practici din domeniu, prin atribuirea subordonării acestora direct organului executiv.

Prin Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr.139/2018 (în vigoare în 03 iunie 2025), au fost operate modificări de facilitare a implementării proiectelor de eficiență energetică. Modificările realizate determină reglementarea de noi domenii de activitate, mecanisme și instrumente de implementare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă care urmează a fi implementate de IP CNED și se referă, în special, la:

- monitorizarea corectitudinii achitării contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în baza unei metodologii

elaborate și aprobată de IP CNED. Elaborarea listei părților obligate este în responsabilitatea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică;

- administrarea Fondului pentru Eficiență Energetică (acumularea a circa 460 milioane lei/anual, din care se preconizează că 50% vor fi acumulate sub formă de granturi și donații din parte partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale);
- implementarea și gestiunea mecanismului de emitere de către IP CNED a garanțiilor financiare pentru creditele acordate de creditori asociațiilor de proprietari în condominiu, pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie;
- implementarea și gestiunea mecanismului de acordare de către IP CNED a compensațiilor financiare (compensare a dobânzilor) la creditele acordate de creditori asociațiilor de proprietari în condominiu, pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau de valorificare a surselor regenerabile de energie;
- implementarea mecanismului de subvenționare a unei părți din costurile lucrărilor realizate de agenții economici care execută lucrări aferente proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă prin intermediul FEERM (pentru blocuri locative și case individuale);
- implementarea mecanismului de transmitere a bunurilor procurate de către IP CNED în gestiunea beneficiarului de proiect (blocuri locative și case individuale), în cazul în care procedurile de achiziție publică pentru selectarea agenților economici, care să implementeze măsurile de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie, va fi efectuată de către IP CNED;
- acordarea asistenței Ministerului Energiei și autorităților administrației publice locale cu statut de municipiu la elaborarea Planului național integrat privind energia și clima, respectiv, a Planurilor locale integrate privind energia și clima;
- crearea, administrarea, dezvoltarea și realizarea mentenanței de către IP CNED a Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 144/2025 cu privire la aprobarea Conceptul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice;
- implementarea mecanismului de încheiere a contractelor de performanță energetică de către IP CNED în baza unui program aprobat de Guvern.

Astfel, modificările cadrului legislativ menționat, implementarea programelor/proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor de energie regenerabilă de către IP CNED în contextul guvernantei, structurii și proceselor de organizare și funcționare actuale, complexității proceselor de implementare a acestora, precum și necesitatea asigurării implementării pertinente, eficiente și în termene proximale a produselor de finanțare a măsurilor de eficiență energetică, evidențiază următoarele probleme și soluții care urmează a fi reglementate prin proiect:

- completarea domeniilor de activitate, alinierea funcțiilor, a sistemului de raportare, mecanismului de finanțare și gestiune financiară ale IP CNED la noile prevederi ale Legii nr. 139/2018, amendată prin Legea nr. 111/2025;
- modificarea structurii și organigramei, prin fortificarea și alinierea acesteia la noile atribuții/responsabilități ale IP CNED, care derivă din importanța impactului modificărilor Legii nr. 139/2018, precum și din problemele identificate și menționate referitoare la organizarea și funcționarea IP CNED în contextul noilor realități observate;
- creșterea efectivului limită de personal al IP CNED ca efect al noilor competențe menționate, asigurării mecanismelor pertinente bazate pe risc pentru implementarea acestora, inclusiv în contextul proceselor decizionale bazate pe guvernanta corporativă

conform bunelor practici pentru instituțiile care acordă finanțări, precum și fortificării proceselor de control intern.

În concluzie, alinierea cadrului normativ instituțional al IP CNED la modificările legislației din domeniul eficienței energetice, fortificarea instituțională a IP CNED prin creșterea efectivului de personal, ajustarea structurii și organigramei, îmbunătățirii listei indicatorilor de rezultat, în vederea asigurării fundamentării platformei pentru transpunerea actelor juridice UE și a implementării Agendei de reforme din Planul de creștere economică 2025-2027, reprezintă un imperativ, iar nerealizarea acestora riscă să conducă la întârzieri în implementarea angajamentelor asumate de stat și, implicit, la blocarea tranșelor de plată prevăzute în cadrul Agendei de reforme menționate.

Astfel, consolidarea capacității instituționale a IP CNED nu reprezintă doar o necesitate administrativă, ci o condiție esențială pentru asigurarea fluxului de finanțare externă și respectarea calendarului de reforme structurale.

Intrarea în vigoare a proiectului de Hotărâre de Guvern la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este argumentată de prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), care menționează că „Guvernul în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu prezenta Lege”.

Totodată, pentru realizarea în termen a activităților prevăzute conform Agendei de reforme din Planul de creștere economică 2025-2027 și asigurarea continuității implementării programelor/produselor de finanțare în derulare prin prisma argumentărilor menționate mai sus, este necesară inițierea procedurilor necesare pentru creșterea capacităților a IP CNED prin majorarea statelor de personal prevăzute conform prevederilor proiectului de Hotărâre de Guvern.

Astfel, din aceste considerente, intrarea în vigoare a prezentului proiect de Hotărâre la data publicării în Monitorul Oficial, reprezintă o necesitate stringentă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele principale ale proiectului sunt:

- fortificarea instituțională prin creșterea efectivului de personal, ajustarea structurii și organigramei, îmbunătățirea controlului intern managerial, completării listei indicatorilor de rezultat, aspecte de realizat în vederea asigurării fundamentării platformei pentru transpunerea actelor juridice UE (Directivei UE 2023/1791 privind eficiența energetică) și a implementării măsurilor din Agenda de reforme aferente Planului de creștere economică 2025-2027;
- alinierea funcțiilor și proceselor instituționale ale IP CNED la noul cadru normativ național cu privire la eficiența energetică (Legea nr.139/2018), amendat în vederea facilitării implementării proiectelor de eficiență energetică și apropierea de reglementările UE;
- creșterea capacității instituționale în vederea dezvoltării și implementării de noi programe/proiecte/instrumente financiare, preconizate de implementat în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă care ar asigura realizarea obiectivelor cantitative din Planul de creștere economică 2025-2027.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Pe lângă unele ajustări de ordin tehnic, proiectul pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă prevede:

- 1) La punctul 5, cifra „50” se substituie cu cifra „58”;

Majorarea efectivului limită de personal de la 50 unități la 58 unități, este determinată de necesitatea fortificării capacității instituționale în vederea asigurării fundamentării platformei pentru acordarea suportului în transpunerea actelor juridice UE (Directivei UE 2023/1791 privind eficiența energetică) și realizarea obiectivelor cantitative din Planul de creștere economică 2025-2027, prin crearea și implementarea de noi instrumente de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, prevăzute de modificările la Legea nr.139/2018, precum și creșterii capacităților de valorificare a celor existente. Descrierea detaliată a argumentelor de modificare sunt prezentate în capitolul 4.

- 2) Statutul IP CNED (anexa nr. 1 la HG nr. 1060/2023) se modifică în vederea alinierii acestuia la noile modificări ale Legea nr. 139/2018, realizate prin Legea nr. 111/2025, care asigură platforma pentru realizarea Agendei de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027 și se referă la următoarele:
 - a) la punctul 2, cuvântul „statului” se substituie cu cuvântul „Guvernului” - *pentru alinierii la noile modificări ale Legii nr. 139/2018;*
 - b) la punctul 7, cuvântul „de suport” se exclude – *pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr. 139/2018;*
 - c) punctul 8 se completează cu subpunctul 4), cu următorul cuprins:
„4) emiterea garanțiilor financiare”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018 și asigurarea realizării Agendei de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, prin facilitarea implementării măsurilor de eficiență energetică a blocurilor de locuit, prin atribuirea unui domeniu suplimentar de activitate IP CNED-ului, de emitere a garanțiilor financiare pentru asociațiile de proprietari în condominiu care se creditează în vederea atragerii mijloacelor financiare pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică.

- d) la punctul 9:

1. subpunctul 1) – *se modifică pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018 și asigurarea fortificării platformei de transpunere a actelor juridice ale UE în domeniul eficienței energetice, performanței energetice a clădirilor, valorificării surselor de energie regenerabilă, etichetării produselor cu impact energetic, energiei termice și promovarea cogenerării, precum și ale legislației secundare aferente, cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic:*
 - a. litera d) va avea următorul cuprins:
„d) acordă asistență fondatorului la elaborarea și monitorizarea aplicării Planului național integrat privind energia și clima, inclusiv prin colectarea în acest sens de informații necesare de la autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de la participanții la piețele energetice”;
 - b. se completează cu literele d¹) și d²) cu următorul cuprins:
„d¹) acordă asistență autorităților administrației publice locale cu statut de municipiu la elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima;
d²) exercită atribuțiile prevăzute la art.8 din Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor”;

- c. litera g) va avea următorul cuprins:
„g) creează, administrează, dezvoltă și realizează mentenanța Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 144/2025 cu privire la aprobarea Conceptul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice”;
- d. literele i) și k) se abrogă;
- e. literele t), u) și v) vor avea următorul cuprins:
 - „t) încheie contracte de performanță energetică cu prestatorii de servicii energetice și/sau cu beneficiarii serviciilor respective în modul stabilit de Guvern;
 - u) contribuie la implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și valorifică mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu prevederile art.8 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică;
 - v) promovează și distribuie informații cu privire la eficiența energetică, inclusiv prin intermediul campaniilor și programelor de informare, prin promovarea măsurilor de proiectare ecologică și de etichetare a produselor cu impact energetic și asigură accesul la informația respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul site-ului web oficial al Centrului”;
- f. se completează cu litera z) cu următorul cuprins:
 - „z) exercită competențele în domeniul energiei termice și al promovării cogenerării în conformitate cu articolul 11 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”;
- 2. subpunctul 2), se completează cu litera e¹⁾ cu următorul cuprins:
 - „e¹⁾ distribuie informații cu privire la valorificarea energiei din surse regenerabile și asigură accesul la informația respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul site-ului web oficial al Centrului”;
- 3. subpunctul 3) - *modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018 și asigurarea realizării Agendei de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, prin crearea și implementarea de noi instrumente de finanțare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă;*
 - a. litera a) va avea următorul cuprins:
 - „a) finanțează, cu titlu gratuit și/sau oneros, proiectele/programele în domeniul eficienței energetice, valorificării surselor de energie regenerabilă, e-mobilității, inclusiv prin punerea la dispoziția companiilor de servicii energetice a instrumentelor financiare disponibile”;
 - b. se completează cu literele d¹⁾ și d²⁾ cu următorul cuprins:
 - „d¹⁾ acordă granturi și ajutoare financiare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice în calitate de stimulente financiare pentru finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și/sau valorificării surselor regenerabile de energie;
 - d²⁾ emite garanții financiare și acordă compensații financiare în conformitate cu prevederile art.23³ din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică”;
 - e) la punctul 10, subpunctul 8) va avea următorul cuprins:
 - „8) să organizeze achiziții publice, inclusiv cu participare internațională, în conformitate cu actele normative naționale și procedurilor specifice organizației internaționale, în cazul în care acest aspect este stipulat expres în acordul de finanțare”;

Modificare realizată în vederea alinierii terminologiei utilizate în Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.

- f) la punctul 11, cuvintele „martie a fiecărui an” se substituie cu cuvintele „mai a anului următor perioadei de raportare”;
Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.
- g) la punctul 39 - *modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018 și asigurarea realizării Agendei de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, prin crearea și implementarea de noi instrumente de finanțare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă:*
1. subpunctul 7) va avea următorul cuprins:
„7) asigură elaborarea produselor de finanțare și a manualelor operaționale specifice acestora, programelor/proiectelor/mecanismelor de finanțare implementate de Centru”;
 2. se completează cu subpunctul 8¹) cu următorul cuprins:
„8¹) aprobă proceduri/instrucțiuni interne de punere în aplicare a actelor normative, inclusiv interne și a documentelor aprobate de Consiliu”;
- h) la punctul 43, subpunctul 9), după cuvântul „politicilor”, se completează cu cuvintele „produselor de finanțare, manualelor operaționale”;
Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018 și asigurarea realizării Agendei de reforme aferentă Planului de creștere economică 2025-2027, prin crearea și implementarea de noi instrumente de finanțare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă.
- i) la punctul 45, cuvintele „mai multe mandate”, se substituie cu cuvintele „cel mult două mandate consecutive”;
Modificare realizată în vederea asigurării corelării cu prevederile punctului 49, subpunctul 5) din Statutul IP CNED.
- j) la punctul 46, cuvintele „doi experți independenți și persoane fizice” se substituie cu cuvintele „doi experți independenți - persoane fizice”;
Modificare realizată în scop redacțional și de excludere a confuziilor normelor.
- k) la punctul 51, subpunctul 3), cuvintele „economice, juridice sau alte științe exacte (fizică, matematică, inginerie, informatică, energetică) se substituie cu cuvintele „economico-financiare, energetice sau juridice”;
Modificare realizată în vederea asigurării corelării cu prevederile punctului 48, subpunctul 1) din Statutul IP CNED.
- l) la punctul 68 - *modificări realizate pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.:*
1. după cuvântul „Centrului” se completează cu cuvintele „și a programelor/produselor/măsurilor implementate de Centru”;
 2. subpunctul 1), după cuvintele „schemei de obligații” se completează cu cuvintele „în domeniul eficienței energetice”;
 3. subpunctul 3) va avea următorul cuprins:
„3) sub formă de donații, granturi sau alte surse de asistență externă”;
 4. se completează cu subpunctul 3¹) cu următorul cuprins:
„3¹) venituri financiare obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare și a finanțărilor acordate”;
 5. subpunctul 7), după cuvintele „ale beneficiarilor în cadrul” se completează cu cuvintele „programelor de finanțare, precum și a”;

m) se completează cu punctul 68¹) cu următorul cuprins:

„68¹. Centrul gestionează și utilizează mijloacele financiare ale Fondului pentru eficiență energetică (în continuare – FEE) în conformitate cu prevederile articolului 23¹ din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică. Finanțarea FEE se realizează din sursele prevăzute la punctul 68”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018, care atribuie IP CNED responsabilitatea de gestiune și utilizare a mijloacelor financiare ale FEE.

n) punctul 69 va avea următorul cuprins:

„69. Mijloacele financiare indicate la punctul 68 și 68¹, primite de la bugetul de stat, se gestionează prin conturile Centrului deschise în contul unic trezorerial”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.

o) la punctele 70 și 71, subpunctul 1) cuvântul „contul” se substituie cu cuvintele „conturile deschise în contul unic”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.

p) punctul 77 - *modificare realizată pentru alinierea termenelor de prezentare a situațiilor financiare la prevederile articolul 33, aliniatul (3) din Legea nr.287/2017 contabilității și raportării financiare (termenul maxim de prezentare a situațiilor financiare pentru entitățile care nu sunt de interes public, este de 150 zile de la ultima zi a perioadei de gestiune), precum și la noile modificări ale Legii nr.139/2018:*

1. va avea următorul cuprins:

„77. Centrul plasează pe site-ul său web oficial și asigură accesul la informația respectivă tuturor persoanelor interesate, cel puțin:”

2. subpunctul 1), cifra „120” se substituie cu cifra „150”;

3. se completează cu subpunctul 7), cu următorul cuprins:

„7) alte informații cu privire la eficiența energetică și valorificarea energiei din surse regenerabile”;

q) punctul 82 va avea următorul cuprins:

„82. Pentru finanțarea proiectelor/programelor în domeniile de activitate, Centrul dezvoltă și pune în aplicare produse care reglementează, cel puțin, instrumentele financiare pentru realizarea economiilor de energie, măsurile de eficiență energetică, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice, garanții financiare, compensații financiare, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, cu hotărârile de Guvern și acordurile semnate cu partenerii de dezvoltare și donatorii”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.

r) la punctul 83 - *modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018, precum și la asigurarea unor redactări tehnice:*

1. după cuvintele „instrument financiar” din prima frază se substituie cu cuvintele „produs”;

2. după cuvintele „Manualul operațional va conține” se completează cu cuvintele „cel puțin”;

- s) la punctul 84, cuvintele „instrumente/măsurile de finanțare” se substituie cu cuvântul „produse”;

Modificare realizată pentru alinierea la noile modificări ale Legii nr.139/2018.

- t) *se completează anexa la Statutul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă cu indicatori-cheie de performanță suplimentari și divizați pe sectoare economice (public și privat), în scopul ajustării acestora cu rezultatele activității curente a IP CNED de implementare a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, precum și în vederea dispunerii curente și monitorizării continue a efectelor măsurilor menționate;*

- u) *Anexa nr.2 „Structura Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă” se modifică după cum urmează:*

1. cuvintele „Direcția implementare programe și proiecte” se exclud;
2. cuvintele „(cu statut de secție)” se substituie cu cuvintele „(cu statut de direcție)”;
3. după cuvintele „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (cu statut de secție)” se completează cu cuvintele „Serviciul primire și procesare dosare”;
4. după cuvintele „Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare” se completează cu cuvintele „Serviciul garanții și compensații financiare”;
5. cuvintele „Serviciul contabilitate și raportare financiară” se substituie cu cuvintele Secția contabilitate, raportare și analiză financiară”.

Modificări realizate pentru fortificarea capacității instituționale în vederea asigurării fundamentării platformei pentru acordarea suportului în transpunerea actelor juridice UE (Directivei UE 2023/1791 privind eficiența energetică) și realizarea obiectivelor cantitative din Planul de creștere economică 2025-2027, prin crearea și implementarea de noi instrumente de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, prevăzute de modificările la Legea nr.139/2018, precum și creșterii capacităților de valorificare a celor existente. Argumentarea detaliată este prezentată la capitolul 4.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Considerând necesitatea alinierii cadrului normativ de organizare și funcționare a IP CNED conform modificărilor Legii nr.139/2018, precum și în vederea asigurării executării prevederilor Art.II, alineatul (2) din Legea nr.111/2025 (Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta), opțiunea alternativă nu a fost analizată.

Continuarea activității cu același efectiv limită de personal ar face dificilă realizarea de către IP CNED a atribuțiilor noi stabilite de modificările la Legea nr.139/2018, precum și ar periclita plenitudinea și eficiența executării funcțiilor curente ca efect al creșterii volumului activităților, prin prisma focusării Guvernului în ultima perioadă pe implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă are un impact pozitiv asupra sectorului public prin:

- asigurarea fortificării implementării Agendei de reforme aferente Planului de creștere economică 2025-2027 și a agendei de transpunere în actele normative naționale a actelor juridice UE cu referire la eficiența energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, ca efect la creșterea capacității instituționale IP CNED;
- reducerea presiunii pe cheltuielile bugetare prin diminuarea subvențiilor acordate ca efect al asigurării platformei viabile de implementare a proiectelor noi de eficiență energetică (facilitarea eficienței energetice a blocurilor locative și caselor individuale) și creșterea valorificării celor existente;
- îmbunătățirea condițiilor tehnice și a calității vieții clădirilor;
- creșterea locurilor de muncă prin extinderea afacerilor întreprinderilor din domeniul construcțiilor, în contextul implementării instrumentelor Fondului pentru Eficiență Energetică;

În vederea asigurării realizării obiectivelor proiectului, impactul asupra sectorului public prin prisma reformei instituționale se referă la:

- modificarea nesemnificativă dar imperativă a structurii IP CNED determinată de argumentele enunțate mai sus;
- majorarea efectivului de personal ca efect al necesității fortificării capacității instituționale pentru asigurarea implementării Agendei de reforme aferente Planului de creștere economică 2025-2027 și agendei de transpunere în actele normative naționale a actelor juridice UE cu referire la eficiența energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă.

Modificarea neesențială a structurii IP CNED este realizată pentru asigurarea suportului în atingerea obiectivelor enunțate determinate de necesitatea creșterii capacității instituționale și asigurării implementării modificărilor la Legea nr.139/2018 prin atribuirea IP CNED-ului a sarcinilor suplimentare de suport în implementarea de politici publice, inclusiv de extindere a instrumentelor de suport financiar către beneficiarii pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică.

Modificările preconizate prin proiect sunt dezvăluite și motivate suplimentar în tabelul nr.1.

Tabelul nr.1. Modificările structurii IP CNED preconizate prin Proiect

Conform HG nr.1060/2023 în vigoare	Argumente de modificare	Conform Proiectului
Consiliul		Consiliul
Comitetul de finanțare și risc		Comitetul de finanțare și risc
Director		Director
Directori adjuncți		Directori adjuncți
Serviciul audit intern		Serviciul audit intern
Direcția implementare programe și proiecte	Se exclude	
Unități de implementare a programelor și proiectelor		Unități de implementare a programelor și proiectelor
Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (cu statut de secție)	Transformarea în direcție ca efect al creșterii volumului de produse și programe de implementat	Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (cu statut de direcție)

Secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri prefinanțare	Transformarea prin divizare în 2 subdiviziuni, ca efect al necesității divizării proceselor de primire de dosare, creșterea capacității de consultanță a solicitanților	
	Create noi ca efect al divizării	Serviciul primire și procesare dosare
	Create noi ca efect al divizării	Secția evaluare conformitate și riscuri prefinanțare
Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare		Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare
	Creat nou, aliniere la cadrul legal	Serviciul garanții și compensații financiare
Direcția conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă		Direcția conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă
Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă		Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă
Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe		Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe
Secția analiză și raportare		Secția analiză și raportare
Direcția juridică și achiziții		Direcția juridică și achiziții
Secția consultanță, comunicare și informare		Secția consultanță, comunicare și informare
Secția managementul resurselor umane, administrare și managementul documentelor		Secția managementul resurselor umane, administrare și managementul documentelor
Serviciul contabilitate și raportare financiară	Transformarea în Secție ca efect al creșterii rolului subdiviziunii pentru analize financiare	Secția contabilitate, raportare și analiză financiară
Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informației		Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informației

Majorarea efectivului de personal. Conform statului de personal curent, IP CNED înregistrează un efectiv limită de 50 unități de personal. Condițiile de activitate determinate de lipsa spațiului de extindere a numărului de angajați, precum și de lipsa unor instrumente aprobate de către Guvern (programul Super ESCO), au avut ca efect înregistrarea a 6 poziții vacante la moment. Completarea acestora se preconizează până la sfârșitul lunii septembrie, curent ca efect al transferului sediului IP CNED într-o nouă locație (aprilie, curent), ceea ce asigură condiții pentru extinderea instituțională în conformitate cu statul de personal.

Conform Proiectului, efectivul limită se majorează cu 8 unități de personal. Distribuția de personal și argumentele de rigoare sunt prezentate în tabelul nr. 2.

Tabelul nr.2. Distribuția efectivului limită de personal al IP CNED în contextul proiectului

Subdiviziunea	Denumirea funcției	Conform statutului de personal - în vigoare/curent, nr. de persoane	Modificare, persoane (+,-)	Conform statutului de personal - conform proiectului HG, nr. de persoane	Comentarii
Organ executiv - conducere	Director	1		1	Nemodificat
Adjunct al organului executiv	Director/oare adjunct/ă	2		2	Nemodificat
Serviciul audit intern	Șef/ă Serviciu		1	1	Se creează o poziție nouă de conducător al subdiviziunii ca efect al necesității fortificării controlului intern, creșterii complexității proceselor interne care necesită auditare periodică și conformării celor mai bune practici și similitudinii reglementărilor pentru autoritățile publice (cel puțin 3 unități).
	Auditor intern principal	1		1	Nemodificat
Direcția implementare programe și proiecte	Șef Direcție	1	-1	0	Se exclude
Unitatea de Implementare a Programului UIP EcoVoucher (Serviciu)	Șef/ă Serviciu	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	2		2	Nemodificat
Unitatea de Implementare a Programului Super ESCO (Serviciu)	Șef/ă Serviciu	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	1		1	Nemodificat
Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial - FEERM (Direcție)	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	3	1	4	Nemodificat
Secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri prefinanțare		3	-3	0	Se divizează în Secția primire și procesare dosare și Secția evaluare conformitate și riscuri profinanțare.
Serviciu primire și procesare dosare	Șef/ă Serviciu		1	1	Subdiviziune nou creată, ca efect al divizării Secției primire dosare, evaluarea conformitate și riscuri prefinanțare.
	Specialist/ă principal/ă		1	1	
Secția evaluare conformitate și riscuri prefinanțare	Șef/ă Secție		1	1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă		2	2	Se creează o poziție nouă ca efect al creșterii volumului de sarcini, inclusiv în contextul evaluării noilor instrumente/produse (de ex., Casa Verde, garanții financiare, compensații financiare) și modificării Legii nr.139/2018.
Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare	Șef/ă Serviciu	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	1		1	Se creează o poziție nouă ca efect al creșterii volumului de sarcini, inclusiv în contextul evaluării noilor instrumente/produse (de ex., Casa Verde, garanții financiare, compensații financiare) și modificării Legii nr.139/2018.
Serviciul garanții și compensații financiare	Șef/ă Serviciu		1	1	Subdiviziune nou creată ca efect al înlocuirii de funcții noi pentru CNED, de emitere a garanțiilor financiare și acordare a compensațiilor financiare către APC, ca efect al modificării Legii nr.139/2018. Subdiviziunea va crea și implementa produse de garantare și compensare financiară a dobânzilor la creditele Asociațiilor de proprietari în condominiu.
	Specialist/ă principal/ă		2	2	
Direcția conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă	Șef/ă Direcție	1		1	Nemodificat
Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă (în cadrul Direcției)	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	5		5	Nemodificat
Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe (în cadrul Direcției)	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	1		1	Nemodificat
Secția analiză și raportare	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	2		2	Nemodificat
Direcția juridică și achiziții	Șef Direcție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	5		5	Nemodificat
Secția consultanță, comunicare și informare	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	3		3	Nemodificat
Secția managementul resurselor umane, administrare și managementul documentelor	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	2	1	3	Se creează o poziție nouă, ca efect al angajarea unui număr esențial de angajați (creșterea funcțiilor CNED), inclusiv prin colaborare și cu partenerii străini, volumul sporit de documentație aferentă resurselor umane, precum și complexitatea proceselor administrative (angajări, evaluări, concursuri, declarații de avere, monitorizarea integrității etc.).
	Conducător auto	1		1	Nemodificat
Secția contabilitate, raportare și analiză financiară	Șef/ă Secție	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	2	1	3	Se instituie o nouă funcție de specialist în domeniul financiar dedicat, care să asigure expertiza de impact financiar pentru gestionarea eficientă a instrumentelor din punct de vedere financiar, oferind suport de specialitate personalului implicat în implementarea și gestionarea directă a programelor de finanțare. De asemenea, va asigura analiza financiară curentă a impactului produselor de finanțare, monitorizarea lichidității curente și creșterea calității estimărilor financiare de perspectivă.
Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informațiilor	Șef/ă Serviciu	1		1	Nemodificat
	Specialist/ă principal/ă	1		1	Nemodificat
Total		50	8	58	

Creșterea efectivului este determinată de atingerea obiectivelor proiectului, problemelor identificate și prezentate în prezenta notă la capitolul 2.2. și următoarele argumente:

1) Este necesară instituirea unei noi subdiviziuni responsabile de emiterea garanțiilor financiare și acordarea compensațiilor financiare. Un șef secție și 2 specialiști principali (majorare cu 3 unități).

2) Se impune necesitatea divizării Secției primire dosare și evaluare conformitate în 2 subdiviziuni specializate, ca efect al divizării procesului de primire a solicitărilor de suport financiar pentru proiecte, de procesul de evaluare conformitate și riscuri prefinanțare. Această divizare este iminentă din considerentul asigurării independenței și creșterea calității procesului de evaluare de risc a proiectelor de finanțare și de necesitatea creșterii rolului atribuțiilor de consultanță a solicitanților, determinate de creșterea volumului de activități și lansarea de noi produse, prevăzute de modificările Legii nr. 139/2018 (garanții financiare și compensații financiare) (majorare cu 2 unități).

La moment **secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri prefinanțare**, constituită din 3 angajați, **gestionează** în paralel dosarele de aplicare pentru 3 produse de finanțare:

- **Eficiența energetică în blocurile locative:**

În prezent, sunt în derulare două Apeluri de propuneri de proiecte – unul destinat cererilor de finanțare pentru elaborarea documentației de proiect și altul pentru cererile de finanțare aferente lucrărilor de construcție. La aceste apeluri participă beneficiari din 81 de blocuri locative din întreaga țară, administrate de 62 de Asociații de proprietari din condominiu, care anterior au beneficiat de audituri energetice.

Activitatea este gestionată integral de Secția de prefinanțare, responsabilă de comunicarea directă cu Asociațiile, colectarea și înregistrarea cererilor, evaluarea acestora din punct de vedere tehnic, financiar și de mediu, precum și formularea recomandărilor pentru aprobare.

Până în prezent, 19 blocuri au depus dosare pentru documentația de proiect, iar pentru 6 dintre acestea procesul a fost deja finalizat. Totodată, 3 blocuri au avansat în etapa depunerii cererilor de finanțare pentru lucrările de construcție. Este important de menționat că fiecare proiecte parcurge un întreg ciclu de verificări și aprobări, începând de la audit energetic, continuând cu documentația tehnică și ajungând până la finanțarea și executarea lucrărilor. Acest parcurs etapizat implică un volum semnificativ de muncă și responsabilitate din partea specialiștilor din cadrul secției.

- **Produsul de finanțare Eficiența energetică a caselor individuale din gospodăriile rurale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă.**

Acest produs de finanțare se adresează uneia dintre cele mai sensibile categorii sociale – gospodăriile casnice aflate în vulnerabilitate energetică extremă. Prin natura sa, programul presupune o implicare directă și intensă în comunicarea cu beneficiarii, care sunt, de cele mai multe ori, persoane cu resurse limitate și cu acces redus la informații tehnice sau administrative.

Până în prezent, implementarea programului a generat un volum mare de activități: au fost efectuate circa 800 de apeluri telefonice cu potențialii beneficiari, au fost vizitate 390 de gospodării casnice din toate raioanele țării, au fost recepționate 236 scrisori de intenție și realizate 192 de audituri energetice. Ulterior, procesul a avansat cu depunerea a 159 cereri de finanțare, iar pentru 42 de case a fost lansată deja procedura de licitație publică pentru execuția lucrărilor de construcții.

Trebuie menționat că fiecare dintre aceste etape nu reprezintă doar o simplă formalitate, ci presupune un întreg lanț de verificări, evaluări și aprobări:

- scrisorile de intenție sunt analizate și validate;
- auditul energetic este evaluat și aprobat pentru a trece la etapa următoare;
- fiecare cerere de finanțare este supusă unei evaluări tehnice, financiare și juridice, și formulate recomandări de acceptare sau respingere.

Volumul mare și complexitatea acestor activități depășesc resursele de personal existente, ceea ce generează riscuri de întârzieri și suprasolicitare.

- **Produsul de finanțare Casa Verde:**

În cadrul primei runde de finanțare s-au colectat 745 de dosare de aplicare, ceea ce reprezintă un volum semnificativ, dificil de gestionat cu resursele actuale de personal. Fiecare dosar necesită parcurgerea unei etape complexe de evaluare, incluzând:

- revizuirea documentației prezentate de solicitanți;
- formularea comentariilor și solicitarea completărilor, acolo unde este cazul;
- evaluarea finală și prezentarea recomandării de acceptare sau respingere.

Procesul nu este unul strict administrativ, ci implică analiză tehnică, financiară și juridică a propunerilor. Pentru fiecare proiect trebuie verificată eligibilitatea solicitanților, respectarea criteriilor din Manualul operațional și conformitatea documentelor justificative. Aceasta impune un grad sporit de specializare și o atenție detaliată.

Pentru a răspunde în termen rezonabil beneficiarilor și a nu periclita implementarea proiectelor, dosarele trebuie procesate într-un interval foarte scurt. Din unui număr mic de angajați, a fost necesară revizuirea și extinderea termenelor procedurale, ceea ce generează întârzieri în implementare.

În prezent, pentru a face față volumului, angajații secțiunii lucrează suplimentar, inclusiv în zilele de weekend. Această situație nu poate fi menținută pe termen mediu și lung, întrucât duce la scăderea randamentului și la risc de erori.

Secția „**Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial**” constituită din 4 unități de personal, are un rol esențial în implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate din Programul FEERM. Activitatea acestei secții nu se rezumă la formalități administrative, ci presupune o implicare continuă și complexă în toate etapele derulării proiectelor.

În responsabilitatea secției intră comunicarea permanentă cu beneficiarii acceptați la finanțare, precum și cu antreprenorii care execută serviciile și lucrările finanțate. Această comunicare înseamnă consilierea beneficiarilor, explicarea etapelor și obligațiilor contractuale, dar și vizite pe teren pentru a urmări modul în care sunt implementate măsurile de eficiență energetică. În paralel, angajații secției elaborează specificațiile tehnice necesare contractării serviciilor și lucrărilor, verifică respectarea obligațiilor asumate prin contractele de finanțare, monitorizează execuția lucrărilor de construcții și calitatea acestora, și supraveghează prestarea serviciilor conexe – de la expertize tehnice și proiectare până la controlul calității.

La moment gestionate peste 91 de proiecte la case individuale, dintre care 41 se află deja în etapa de execuție a lucrărilor de construcții, iar restul în faza de elaborare a documentației de deviz. În același timp, secția coordonează 8 proiecte ale Asociațiilor de proprietari din condominiu, pentru care se elaborează caietele de sarcini necesare atât proiectării, cât și viitoarelor lucrări. Practic, la nivelul secției se concentrează un portofoliu divers, care cuprinde atât gospodării individuale, cât și blocuri de locuințe, fiecare categorie cu specificul și complexitatea sa.

Un element important este faptul că activitatea secției începe după finalizarea procesului de evaluare desfășurat la Secția prefinanțare. Aceasta înseamnă că, pe măsură ce numărul dosarelor aprobate crește, inevitabil și sarcinile de monitorizare cresc într-un ritm accelerat. În scurt timp, secția va avea de gestionat un volum și mai mare de contracte, corespunzător celor trei produse de finanțare aflate în derulare: Eficiența energetică în blocurile locative, Eficiența energetică a caselor individuale din gospodăriile rurale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă și Casa Verde.

Fiecare proiect presupune verificări, vizite pe teren, raportări și aprobări succesive, iar cumularea lor într-un portofoliu în continuă expansiune creează o presiune constantă asupra echipei. Dacă nu se intervine prin suplimentarea personalului, există riscul apariției unor

întârzieri în implementare, scăderea calității monitorizării și dificultăți în asigurarea transparenței și corectitudinii procesului.

Din aceste motive, suplimentarea personalului secției nu reprezintă doar o opțiune, ci o necesitate. Numai prin întărirea echipei se va putea asigura o gestionare eficientă a proiectelor, respectarea termenelor, menținerea calității lucrărilor și consolidarea încrederii beneficiarilor și a partenerilor de dezvoltare în instituție.

Acțiunile descrise supra, confirmă că interesul beneficiarilor este unul foarte mare și aceasta impune majorarea personalului și divizarea secției în două subdiviziuni specializate pentru a face față implementării cu succes a angajamentelor asumate și gestionarea profesionistă și eficientă a aplicațiilor în cadrul produselor lansate.

Fortificarea proceselor de control intern, prin majorarea cu 1 unitate a subdiviziunii de **audit intern**. În vederea executării prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 165/2024 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2024-2027, se urmărește atingerea obiectivelor prin asigurarea utilizării fondurilor publice conform principiilor de bună guvernare, prin implementarea controlului intern managerial și a auditului intern în entitățile publice pe baza standardelor și bunelor practici ale Uniunii Europene. Astfel, se propune consolidarea subdiviziunii de audit intern prin dimensionarea adecvată a resurselor alocate și sporirea calității activității, creșterea competenței și profesionalismului auditorilor interni, precum și extinderea ariei de acoperire. Prin urmare, se urmărește suplinirea unei noi funcții de șef/șefă de serviciu care să contribuie la fortificarea sistemelor de guvernare, management și gestiune a riscurilor în cadrul IP CNED, aducând în atenția conducerii punctele slabe ale controlului intern și oportunitățile de creștere a performanței (majorarea cu 1 unitate).

Un aspect important este respectarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal și a standardelor profesionale în auditarea tuturor sistemelor, activităților complexe și proceselor cu risc sporit al IP CNED.

În acest sens, domeniul de intervenție pentru subdiviziunea de audit intern, vor cuprinde următoarele obiective specifice:

- a) consolidarea subdiviziunii prin extinderea ariei de acoperire a efectuării misiunilor de audit, inclusiv prin aplicarea SNAI 2340 „Supervizarea misiunii de audit intern”, care prevede că misiunile de audit intern trebuie să fie supervizate corespunzător pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor, nivelul calității activității, precum și dezvoltarea profesională a auditorilor interni;
- b) îmbunătățirea sistemului de certificare și dezvoltare a calificării profesionale ale auditorilor interni din cadrul IP CNED;
- c) dezvoltarea unui cadru procedural pentru aplicarea tehnicilor moderne de lucru în domeniul auditului intern, inclusiv efectuarea auditului IT;
- d) dezvoltarea unui sistem solid de control intern managerial în conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189/2015 cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public.

Impactul scontat al modificării structurii interne al subdiviziunii de audit intern se axează pe generarea soluțiilor și consolidarea eforturilor, susținute la nivel managerial, pentru a asigura faptul că în corespundere cu prevederile Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, scopul urmărit fiind consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor conform obiectivelor IP CNED, pe baza principiilor bunei guvernări, prin implementarea sistemului de control intern managerial și a activității de audit intern.

Astfel, prin activitatea independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, subdiviziunea de audit intern este destinată să adauge plusvaloare și să îmbunătățească activitatea instituției, să ofere suport conducerii IP CNED în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică, evaluând și îmbunătățind eficacitatea proceselor de management al riscului, control și guvernare.

Sarcinile de bază a funcției noi propuse, precum și responsabilitățile vor acoperi:

- a. planificarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul activității subdiviziunii de audit intern;
- b. monitorizarea respectării legislației, a actelor normative în vigoare și a documentelor interne ce țin de domeniile de activitate ale subdiviziunii;
- c. monitorizarea respectării legislației în contextul implementării standardelor de etică și integritate profesională, cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională;
- d. asigurarea executării prevederilor și dispozițiilor actelor normative de către auditori;
- e. efectuarea analizei funcționale a subdiviziunii de audit intern în vederea optimizării resurselor umane și de timp, cu impact scontat și management eficient;
- f. supervizarea misiunilor de audit intern și control adecvat al riscurilor de corupție, influența necorespunzătoare în îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce revin auditorilor din cadrul subdiviziunii conform legislației;
- g. efectuarea misiunilor de audit de asigurare și consiliere în echipe, cu rol de șef/șefă al echipei de audit;
- h. elaborarea Cartei de audit (Regulament de organizare și funcționare al subdiviziunii, Instrucțiunilor proprii, Metodologiilor, Planului strategic și Planului anual de activitate);
- i. consultarea conducerii IP CNED pe baza principiilor de transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, etică și integritate în activitatea managerială.

Având în vedere necesitatea implementării angajamentelor naționale și internaționale, IP CNED, în calitate de instituție publică din subordinea Ministerului Energiei, va contribui la realizarea acțiunilor de armonizare a cadrului juridic național aferent domeniului controlului financiar public intern, inclusiv auditului intern, cu standardele și metodologiile internaționale general acceptate, precum și cu bunele practici ale Uniunii Europene.

De asemenea, provocările și dificultățile existente în ultima perioadă, precum atacurile cibernetice și scurgerile de informații confidențiale din cadrul ministerelor și instituțiilor publice din subordine, au impus necesitatea consolidării subdiviziunii de audit intern.

Suplimentar, în capitolele de negociere pentru aderare: Capitolul 32 - Control financiar, este imperios necesar să înregistrăm progrese, fiind aprobat în acest sens Programul de control intern al finanțelor publice, ce oferă un cadru strategic pentru consolidarea controlului intern managerial și auditului intern la nivel național, aliniat la standardele și bunele practici europene, sporind astfel eficiența și responsabilitatea în gestionarea fondurilor publice.

Totodată, în vederea consolidării sistemului de control intern managerial și importanța acestuia în contextul transpunerii Directivelor Uniunii Europene și punerii în aplicare a obiectivelor aferente Componentei 4. „Controlul financiar public intern” din cadrul Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023, este important focusarea activității preponderent pe domeniile cu risc înalt, care vor fi evaluate prin prisma respectării cadrului normativ și pe evaluarea performanței și a eficienței sistemelor informaționale gestionate de către instituție. În acest sens, o unitate suplimentară de audit ar acoperi o bună parte a domeniilor cu risc înalt, prin efectuarea misiunilor de audit planificate.

Atribuțiile de administrare a **resurselor umane** necesită fortificate. În prezent procesele de resurse umane din cadrul instituției sunt gestionate exclusiv doar de conducătorul subdiviziunii responsabile de resurse umane și sectorul administrativ, ceea ce generează un risc operațional semnificativ, în condițiile creșterii necesarului de personal și a activităților de conformitate cu cadrul legal complex în acest domeniu, precum și îndeplinirii concomitent a atribuțiilor de conducător de subdiviziune. Astfel, se impune completarea cu 1 unitate de

personal, funcție executivă dedicată proceselor operative – recrutare, salarizare, evidența personalului, monitorizarea concediilor, monitorizarea stabilirii obiectivii și evaluării angajaților, instruire și raportări statistice. Introducerea unei unități de personal exclusiv responsabilă cu managementul resurselor umane va permite delegarea sarcinilor operative, reducerea supraîncărcării conducătorului și creșterea transparenței și responsabilității în administrarea personalului.

Totodată, potrivit Regulamentului-cadru al subdiviziunii resurse umane din autoritatea publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11.03.2009, pentru un efectiv de până la 100 angajați, se recomandă existența a 1–2 specialiști în resurse umane, normă care, deși aplicabilă în mod direct autorităților publice, constituie un reper orientativ important și pentru instituțiile publice, în special atunci când volumul de muncă, complexitatea activităților și gradul de conformare legală impun consolidarea funcției. Astfel, suplinirea propusă răspunde atât cerințelor legale, cât și bune practici guvernamentale, garantând o gestionare mai eficientă și conformă a resurselor umane în cadrul instituției. La fel, în Uniunea Europeană, instituțiile publice sunt încurajate să adopte un raport de 1 specialist în resurse umane la 100 de angajați, conform recomandărilor din cadrul instituțiilor europene. De exemplu, în raportul special 24/2024 al Curții Europene de Conturi, se subliniază importanța unei gestionări eficiente a resurselor umane pentru atingerea obiectivelor instituționale.

În contextul actual, în care activitățile de administrare a resurselor umane sunt gestionate de o singură persoană, este imperativă completarea structurii organizaționale cu o unitate de personal dedicată acestui domeniu. Această măsură nu doar că va asigura o gestionare eficientă și conformă a resurselor umane, dar va contribui și la alinierea instituției la standardele internaționale, consolidând astfel capacitatea administrativă a IP CNED.

Secția finanțe, contabilitate și raportare financiară se completează cu 1 unitate de personal, necesară pentru realizarea atribuțiilor de fortificare a aspectelor de analiză și perspectivei de implementare a standardelor financiare internaționale. Creșterea fondurilor administrate de IP CNED impune necesitatea de informații și analize financiare permanente (executare de fonduri, asigurarea necesarului de lichiditate, bugetare financiară, monitorizarea proiectelor, prognoze financiare, etc.). De inclus o unitate de specialist pe finanțe care va oferi suport tuturor subdiviziunilor pe aspect financiar, inclusiv monitorizarea contractelor cu partenerii de dezvoltare/finanțare pe aspect financiar (majorarea cu 1 unitate). Acest lucru presupune implicare a unui specialist cu formare specifică acestei funcții care la moment nu există în cadrul instituției.

De asemenea, pe fundalul dezvoltării accelerate a Programelor de finanțare gestionate de IP CNED, inclus în contextul implicării mai multor parteneri în procesul de implementare și contribuțiile directe ale acestora în vederea finanțării Programelor IP CNED, devine imperativă instituirea unei funcții de specialist financiar dedicat, care să asigure expertiza cuvenită gestionării eficiente a acestor instrumente din punct de vedere financiar, oferind suport de specialitate personalului implicat în implementarea și gestionarea directă a programelor de finanțare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar al Proiectului determină creșterea cheltuielilor de retribuire a muncii cu circa 4 milioane lei (inclusiv contribuții de asigurări sociale obligatorii în cuantum de 29% din fondul de salarizare), ca efect al majorării efectivului de personal. Costurile salariale suplimentare estimate vor fi acoperite în totalitate din sursele proprii ale IP CNED, finanțate prin implementarea măsurilor de eficiență energetică (Fondul pentru eficiență energetică, inclusiv în sectorul rezidențial - FEERM, finanțate din contribuțiile la schema de obligații și din sursele partenerilor de dezvoltare).

Prin urmare, proiectul nu va avea impact asupra bugetului de stat. Tabelul nr.3 descrie la nivel agregat impactul financiar al proiectului.

Tabelul nr.3. Impactul costurilor de personal ca efect al majorării efectivului de personal

Indicatori		Lei	Sursa de acoperire
2025 - estimat	Cheltuieli privind retribuirea muncii - total (inclusiv contribuții obligatorii de asigurări sociale 29%)	26.923.311	Surse proprii (FEE, proiecte de dezvoltare)
Proiect - modificări	Cheltuieli privind retribuirea muncii - total (inclusiv contribuții obligatorii de asigurări sociale 29%)	4.034.359	Surse proprii (FEE, proiecte de dezvoltare)
2026 - prognozat	Cheltuieli privind retribuirea muncii - total (inclusiv contribuții obligatorii de asigurări sociale 29%)	30.957.670	Surse proprii (FEE, proiecte de dezvoltare)

Creșterea de personal pentru implementarea de noi instrumente financiare (garanții financiare și compensații financiare) va asigura creșterea fondurilor gestionate de IP CNED cu până la **150 milioane pe an**, conform estimărilor realizate în contextul analizei de impact la modificările la Legea nr. 139/2018. Efectul de multiplicator al acestui suport financiar acordat asociațiilor de proprietari în condominiu se estimează a fi unul semnificativ pentru eficiența blocurilor de locuit din Republica Moldova. De asemenea, acest aspect este argumentat ca fiind necesar de realizat și prin prisma Agendei de reforme aferente Planului de creștere economică 2025-2027, agreat cu UE. Prin urmare, acest aspect argumentează adițional importanța și necesitatea fortificării instituționale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul are impact pozitiv asupra sectorului privat. Principalele aspecte sunt:

- Impact pozitiv asupra mediului de afaceri din domeniul construcțiilor prin noile produse implementate de IP CNED care implică atragerea de credite de către Asociațiile de Proprietari în Condominiu în vederea implementării măsurilor de eficiență energetică;
- Dezvoltarea companiilor din domeniul construcțiilor prin creșterea numărului de angajați odată cu creșterea finanțărilor în domeniu, așa cum investirea a circa 1 milion euro în eficiența energetică ar presupune crearea a 8-27 locurilor de muncă adiționale.

4.4. Impactul social

Aprobarea Proiectului va avea un impact pozitiv asupra întregii populații a Republicii Moldova, prin creșterea eficienței energetice, reducerea facturilor la energie, îmbunătățirea condițiilor de trai și a calității vieții, reducerea gazelor cu efect de seră și respectiv sporirea securității energetice a țării.

Implementarea proiectelor de eficiență energetică va contribui inclusiv la crearea locurilor de muncă. Conform unui Raport cu privire la ocuparea forței de muncă în domeniul energiei la nivel mondial elaborat de către Agenția Internațională a Energiei în 2023, investirea a circa 1 milion euro în eficiența energetică ar presupune crearea a 8-27 locurilor de muncă adiționale, contribuind astfel la o dezvoltare economică a țării prin redirectionarea economiilor de resurse financiare către alte proiecte investiționale și de dezvoltare a mediului de afaceri.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul nu prevede careva reglementări care ar avea impact asupra datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Proiectul nu prevede careva reglementări care pot influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen, precum și nu prevede careva măsuri menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.
4.5. Impactul asupra mediului Implementarea noilor instrumente de finanțare (garanții financiare, compensații financiare, măsuri de valorificare a surselor de energie regenerabile), inclusiv în vederea realizării Agendei de reforme aferente Planului de creștere economică 2025-2027, fortificarea capacității de implementare a politicilor publice în domeniul de eficiență energetică, precum și acordare a suportului în alinierea acestora la cadrul juridic UE va avea ca impact pozitiv asupra mediului prin reducerea emisiilor de CO₂ și la reducerea consumurilor/resurselor energetice utilizate.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Implementarea Proiectului va avea impact pozitiv și asupra sistemului de sănătate și educațional prin crearea premiselor care ar facilita implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, contribuind astfel la modernizarea clădirilor, respectarea normelor igienico-sanitare precum și și acordarea serviciilor educaționale și medicale mai calitative. Crearea premiselor care ar atrage mijloace financiare pentru proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă va avea impact și asupra dezvoltării tehnologice și inovației datorită soluțiilor propuse în cadrul diferitor proiecte ce urmează a fi implementate în acest sens, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale în acest sens.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul nu transpune acte juridice ale UE
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Proiectul nu transpune acte juridice ale UE
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental. https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-10602023-cu-privire-la-organizarea-si-functionarea-institutiei-publice-centrul-national-pentru-energie-durabila/14583

În contextul consultărilor publice cu părțile interesate, au fost organizate mai multe ședințe de lucru ale Ministerului Energiei cu IP CNED, în vederea identificării oportunităților de includere în Proiect a reglementărilor de fortificare a guvernantei instituționale a IP CNED pentru implementarea pertinentă a programelor, produselor, instrumentelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă și asigurarea capacității instituționale în implementarea Agendei de reforme și acordării suportului elocvent în transpunerea actelor juridice UE cu privire la eficiența energetică.

Proiectul de Hotărâre urmează a fi expeditat spre avizare către toate părțile interesate, cu publicarea acestuia inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Hotărâre va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

Concluziile reprezentanților UE în procesul de screening pe domeniul de eficiență energetică au accentuat rolul și importanța necesității consolidării IP CNED pentru asigurarea implementării pertinente a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea Proiectului va impune ajustarea proceselor interne IP CNED, respectiv a unor acte normative interne de guvernare, precum și elaborarea de produse noi pentru asigurarea posibilității de emitere a garanțiilor financiare și acordare a compensațiilor financiare către asociațiile de proprietari în condominiu.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a opțiunilor incluse pentru a atinge obiectivele stabilite în domeniul eficienței energetice prin consultarea partenerilor de dezvoltare, consultanți în domeniul eficienței energetice, pentru elaborarea și implementarea pertinentă a produselor care urmează a fi dezvoltate de IP CNED.

Principală autoritate antrenată în procesul de implementare va fi Ministerul Energiei.

Ministrul Energiei

/semnat electronic/

Dorin JUNGHIETU